

STORTINGET

Representantforslag 236 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen, Sofie Marhaug og Hege Bae Nyholt

Dokument 8:236 S (2024–2025)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Geir Jørgensen, Sofie Marhaug og Hege Bae Nyholt
om å sikre oppdrag til norsk verftsindustri**

Til Stortinget

Bakgrunn

Norske verft er absolutt verdensledende på bygging av avanserte skip og installasjoner. I årene som kommer, skal en rekke fergestrekninger elektrifiseres, og Forsvaret skal også kjøpe inn flere nye fartøy. Det er viktig at disse oppdragene går til norske verft, for å utvikle og ivareta arbeidsplasser og kompetanse langs kysten.

Da rederiet Fjord1 skulle bestille ferger til å betjene fergestrekningen Oppedal–Lavik over Sognefjorden for Statens vegvesen, gikk oppdraget til et tyrkisk verft. I tillegg til en rekke ferger er alle de nye skipene til Havila, som betjener Kyststruten fra Bergen til Kirkenes, bygd i Tyrkia, blant annet på Tersan-verftet, hvor det har blitt rapportert om flere grove arbeids- og menneskerettsbrudd. Når skip som skal betjene offentlige oppdrag, bygges ved slike anlegg, er også norske skattebetalere med på å finansiere rettighetsbrudd gjennom Enova og Eksfin og å subsidiere utbygging og dårlige arbeidsforhold.

Offentlige anskaffelser er i dag regulert av EUs anskaffelsesregelverk gjennom EØS-avtalen. Direktivene som utgjør dette regelverket, gir detaljerte prosedyreregler, blant annet at anskaffelser skal gjennomføres etter fri konkurranse. EØS-avtalen står her i utgangspunktet i

veien for at norske myndigheter skal kunne prioritere fellesskapets midler til å bygge opp norsk næringsliv og industri når man gjør offentlige anskaffelser.

Likevel ser man at en langt høyere andel norske offentlige oppdrag og anskaffelser går til utenlandske selskaper enn tilfellet er i andre land i Norden og i EU-land som Frankrike, Tyskland og Italia. Ser man på anskaffelser av fartøy, ligger andelen nasjonale tildelinger i Frankrike og Italia tett på 100 pst., mot 68 pst. i Norge. Dette viser at det allerede er et handlingsrom innenfor EØS for å finne løsninger for å sikre oppdrag til norske verft.

Å regne inn klimagassutslipp forårsaket av transport som et miljøvilkår i anbud er et objektivt kriterium som vil kunne sikre oppdrag til nasjonal industri. En utredning gjort av Stortingets utredningsseksjon i 2024 viser at land som Tyskland, Frankrike og Sverige har egne retningslinjer for offentlige anskaffelser og innkjøp som premierer nærhet i avstand som et miljøhensyn. En rapport utarbeidet av Menon Economics for Nærings- og fiskeridepartementet i 2023 fant også at ved krav om bruk av nasjonalt språk i innsendte tilbud på offentlige oppdrag og anskaffelser var andelen tildelinger til nasjonale aktører på 83 pst., mot 53 pst. i konkurranser uten et slikt krav.

Norsk verftsindustri er vesentlig for bosetning og aktivitet i flere samfunn langs kysten. Skal man ivareta den stolte industritradisjonen, må man være villige til å legge rammevilkår til rette for næringa, men også se på mulighetene for å sikre at norske offentlige oppdrag i større grad går til norske verft.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen gjennom en veileder eller på andre måter innføre miljøkrav i offentlige anskaffelser eller oppdrag som belønner geografisk nærhet,

for å sikre at større offentlige anskaffelser og investeringer både på fastlandet og offshore i større grad tilgodeses nasjonal industri.

2. Stortinget ber regjeringen gjennom en veileder eller på andre måter se til at tilbud på større offentlige anskaffelser eller oppdrag må leveres på et av de offisielle skriftspråkene i Norge.

10. april 2025

Geir Jørgensen

Sofie Marhaug

Hege Bae Nyholt